

Anders Henriksson och Karin Olofsdotter, nybyggare

Anders Henriksson föddes på Handöl 1 1802-07-10 som son till Hindric Olofsson och Ingri Olofsdotter. Anders hade två äldre bröder, Olof och Olaus och fick senare två systrar, Maria och Mareta. De båda bröderna gifte sig och stannade kvar i Handöl.

Maria gifte sig och flyttade till Klocka men återvände senare till Handöl.

På fädernet härstammade Anders Henriksson från en släkt, som i generationer bott i Handöl även om hans farfars far flyttat till Svedje, där farfadern föddes och senare flyttade till Handöl. Farmodern, Maria Matsdotter, kom från Klocka.

Hans mor kom från Mörviken 1 och var dotter till Olof Göransson och Cherstin Swensdotter.¹

Hennes farföräldrar hade tidigare gården i Mörviken.

Barn- och ungdomsåren

Då Anders föddes hade farfadern fortfarande gården, och hans föräldrar bodde hos denne. Fadern övertog gården 1807, då farfadern var 70 år och den 61-åriga farmodern sjuklig. Från 1814 antecknas fadern i mantalslängden som landbo (arrendator). Anders synes ha bott kvar i föräldrahemmet under ungdomsåren och finns redovisad i mantalslängden t o m 1828.

Giftermålet

Anders Henriksson gifte sig 1828-01-06 med Karin Olofsdotter från Täveldalen. De bosatte sig hos Anders broder, torparen Olof Hindriksson på Handöl 2. Karin Olofsdotter var dotter till Olof Jonsson och Cherstin Ersdotter. Hon var född i Wik, men sedan modern dött, flyttade fadern till Täveldalen, där hon bodde fram till giftermålet. Hennes farfar var född i Wik och farmodern i Handöl. Hon kom därigenom att som nygift bo på sin farmors hemman.

I äktenskapet föddes fem barn, Henric 1828, Olof 1831, Ingrid 1833, Kerstin 1835 och Maria 1841.

Olof och Maria har jag inte kunnat finna i dopboken, de övriga har fötts i Täveldalen.

Tiden som inhyses

Efter att ha bott ett år på Handöl 2, återvände Anders och Karin 1829 till Handöl 1. Från 1833 är de mantalsskrivna som inhyses hos Olof Jonsson i Täveldalen fram till dess Anders 1849 antecknades som nybyggare.

Under den tid Anders med familj var inhyses hos Olof Jonsson, var det flera som kom i dennes tjänst. Bland dessa kan särskilt nämnas Thore Larsson Husby och Zacharias Svensson. Den förre var gift med

¹ Enligt husförhörslängden hade de ingen dotter som hette Ingrid. Anders morföräldrar var "Olof Olofsson f.1734 och Märet Grelsdotter f.1735 /Bernt Mevik

en faster till Anders, den senare var kusin till honom genom att deras mödrar var systrar. Dessutom gifte Zacharias sig med Karins syster Stina. En son till Thore Larsson gifte sig under perioden med en tremänning till Anders.²

1838 antecknades Anders och Karin i mantalslängden som "alldeles utfattiga och fri skatt", påföljande år skrev man "sjukliga och utfattiga". Uppgift om skattebefrielse finns sedan t o m 1846.

Tiden som nybyggare

1849 mantalsskrives Anders Henriksson för första gången som nybyggare i Storlien och Lilltevedalen. Han hade dock antagits som nybyggare i Lilltevedalen redan 1842. Under tiden som inhyses hos Olof Jonsson hade de båda varit skrivna i Storlien och Lilltevedalen sedan 1823. Enkroken infördes som eget hemman först 1849, varför Lilltevedalen intill dess måste ha omfattat även Enkroken. Mycket tyder på att Anders Henriksson allt sedan giftermålet i praktiken haft Lilltevedalen som sin huvudsakliga boplats.

1851 skrives Anders som nybyggare i Enkroken med en anteckning om att detta gällt sedan 1846. De båda följande åren har han tydligen varit befriad från skatt.

² Anders Henrikssons och Zacharias Svenssons mödrar var ej systrar. /Bernt Mevik